

Banker og bønder frygter

Landmændenes forventninger til udvikling i landbruget er styrt-dykket og nærer frygt for markante prisfald på jord og ejendomme

Af Bjarne Bang

Mælkeproducent **Michael Jensen**, Sall i Østjylland, var optimistisk sidste år. Men efter en hel række af mælkeprisfald, som på årsbasis vil koste ham 1,6 mio. kr.

på bundlinjen, har pessimismen fuldstændigt taget over.

“Det ser rigtig skidt ud nu. Det gør det,” siger han.

Og han er ikke alene. Sortsynet hos de ekstremt presede danske landmænd er rekordmørkt. En endnu ikke offentliggjort undersøgelse viser, at bøndernes forventninger til næste år er styrt-dykket de seneste seks måneder.

Det vil, udover landmændene selv, direkte ramme bl.a. byggebranchen og landbrugs maskinleverandører, og samtidig næres frygten for, at situationen i landbruget med stor gæld og triste indtjeningsprognoser vil betyde store prisfald på landbrugs-ejendomme. Og det kommer også til at gøre ondt på de mange banker og kreditfor- eninger, som har pant i jord og landbrugsbygninger.

“Det kan bestemt ikke udelukkes, at det påvirker ejendomspriserne og dermed finanssektoren,” siger **Klaus Kaiser**, erhvervsøkonomisk chef på **Videncentret for Landbrug**.

I **Spar Nord**, som netop har lavet en ekstraordinær såkaldt porteføljeskrivning på sine landbrugsengagementer under ét på 60 mio. kr. oven i alle de individuelle hensæt- telser, siger bankdirektør **Lars Møller**, at den nuværende landbrugskrise er længere og dybere end hidtil set.

“Når selv de bedste landmænd

kan have det svært, så er det alvorligt. Vi kan ikke afvise, at det får en effekt hos os. Kommer flere ejendomme til salg end markedet lige kan absorbere, så påvirker det naturligvis,” siger han, men understreger, at han ikke er så bekymret for jordpriserne som for værdien af tidssvarende bygninger, der ved et salg skal tages ud af drift.

I **Nordea** fastslår landbrugs- chef **Søren Porsbjerg**, at den lave rente fortsat holder hånden under jordpriserne.

“Jeg tror ikke, vi ser ind i et umiddelbart dyk, men i et erhverv, som under ét heller ikke kommer til at tjene penge næste år – og samtidig er præget af meget sort stemning – er der naturligvis en risiko,” si- ger han.

“Når en svineproducents forventede 2015-resultat rykker fra et plus på over en halv mio. kr. til et minus af samme størrelse, så kan man godt blive trist”

Martin Merrild, formand, Landbrug & Fødevarer

Michael Jensen, mælke- producent i Sall nær Hammel, forsøger at holde humøret højt, selv om mælkeprisen er drattet kraftigt ned.

Foto: Hans Christian Jacobsen

Rigtig meget jord skal sælges

Mælkeproducent **Michael Jensen** håber, at jord- priserne holder, selv om han godt kan være bange for, at der kommer rigtig megen land- brugsjord til salg i den nuvæ- rende situation.

“Min egenkapital ligger jo dér – i jorden,” siger han, der sammen med hustruen **Lene** driver Havredalsgaard ved Hammel.

Han forsøger at holde hu- møret oppe, selv om Mammen Mejeri, der aftager mælken fra deres for tiden 150 malkekøer,

også må forventes at sætte af- regningsprisen yderligere ned. Det sker for at følge verdens- markedet, hvor prisniveauet er det laveste i fem år.

Og selv om situationen nu er en helt anden end for et år siden, da han ventede en læn- gere periode med høje priser på sine produkter. De seneste måneder er hans indtjening styrt-dykket med mælkeprisen, og han kan se, at kolleger rundt om er pressede. Nogle må helt lukke og gå fra gården.

“Bankerne vil lukke for nogle,

og andre giver op selv. Så der bliver pres på ejendomshand- lerne. Der er jo ikke mange, der kan købe,” siger Michael Jensen.

Selv har han skåret ned i ko- antallet fra 220 til de 150, fordi han ellers ville ramme EU's kvoteloft. Men han har unge køer gående, så produktionen kan øges, når kvoterne forsvin- der til foråret. Og man er nødt til at være offensiv.

“Vi skal være klar til at pro- ducere maksimalt. Ellers kan vi ikke være her,” siger han.

Den 40-årige landmand har præsenteret sin bank for plan- ner om at fordoble antallet af malkekøer til 400, et projekt til 8-10 mio. kr. – måske mindre, hvis krisen kradser i bygge- branchen. I forvejen har han gæld på 35-40 mio. kr., men med flere køer kan gælden “fortyndes,” fordeles på flere enheder.

“Vi har da ikke fået nej endnu, og det kan blive vores redning. Men det er banken, der bestemmer.”

BB

CHRISTINE HVELPLUND
DIAMONDS & JEWELLERY

Parallel Ring

18 Karat Hvid el. Rosa Guld,
1,26CT, dkr. 26.500,- el. 1,82CT, dkr. 47.000,-

FOR HANDELS AF

HVELPLUND

WATCHES & JEWELLERY

STROGET ØSTERGADE 15 · TEL. 33 12 02 05
STROGET VIMMELSKAFLET 47 · TEL. 33 91 39 10

fald i ejendomspriserne

Fra Jyske Banks topchef Anders Dam lyder det, at der allerede er lavet store nedskrivninger på landbrug, så han frygter ikke flere. Men hvis ikke der bliver udsigt til, at landbruget skal til at tjene penge, så kan banken ikke blive ved og må lukke kassen for nogle landmænd.

Det rekordhøje mismod er udløst af store fald i afreg-

ningspriserne på ikke mindst svinekød og mælk i kølvandet på det russiske importstop og Kinas markante fald i indkøb af mejeriprodukter, forklarer Klaus Kaiser.

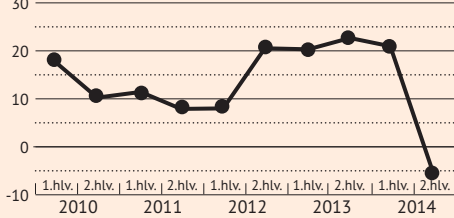
Videncentret sætter tal på bøndernes mismod i en omfattende undersøgelse, som omkring 3000 landmænd har deltaget i. Hvert eneste svar vægtes, så det samlede

materiale giver et godt billede af hele erhvervet. En konjunkturindikator, som er sammensat af de mange landmænds forventninger til produktion, investeringer og driftsresultat, er fra juni i år til nu faldet fra plus 20,6 til minus 6. Indikatoren har ikke tidligere i de fem år, det såkaldte landmandsbarometer er lavet, været negativ.

Formand for Landbrug & Fødevarer Martin Merrild forstår godt pessimismen: "Når stærkt ændrede pro-

Forventningerne styrtdykker i landbruget

Forventningsindeks

Sammensat konjunkturindikator for landbruget. Sammenvejret indeks bestående af forventningerne til produktion, investeringer og driftsresultat næste år i forhold til i år. Indeks falder fra +20,6 i juni i år til aktuelt -6.

Kilde: Videncenter for Landbrug • Grafik: Bjørn Larsen

gnoser på få måneder kan rykke f.eks. en gennemsnitlig svineproducents forventede 2015-resultat fra et plus på over en halv mio. kr. til et minus af samme størrelse, så kan man godt blive trist, når man sidder ved computeren og skal komme med sine forventninger til en undersøgelse. Situationen er dybt alvorlig, men på lang sigt er der behov for fødevarer til klodens voksende befolkning.

bjba@borsen.dk

Fujitsu anbefaler Windows.

Break through to the human centric workplace

workplace.dk.fujitsu.com

FUJITSU notebook LIFEBOOK E7 Line
Built for Business. Ready for the Future.
Powered by Intel® Core™ i7 vPro™ Processor.

Slank, let og elegant. Fujitsu notebook LIFEBOOK E7 Line giver en fremragende brugeroplevelse uden at gå på kompromis med alle de relevante funktioner, som er nødvendige for den aktive bruger, uanset om det er på kontoret eller på farten.

- Op til 4. gen. Intel® Core™ i7 vPro™ processor
- Windows 8.1 Pro
- Familiekoncept: E734, E744, E754. Tre form factors – et førsteklases design
- Udsøgte funktioner og kvalitetsmaterialer såsom aluminium til håndstøtte, magnesium låg og stærke metalbeslag
- Tre størrelser: 13.3" (E734), 14" (E744) og 15.6" (E754)
- Smalt og attraktivt design. Vægt fra 1,6 kg og kun 20 mm i højden
- Deler komponenter, tilbehør og BIOS. Samme image på 3 forskellige størrelser notebooks
- Omfattende sikkerhedsfunktioner inkl. SmartCard reader, fingertrykslæser og optional Full Disk Encryption (FDE)
- Maksimal fleksibilitet med modular bay til ekstra batteri og ekstra hard disk drive
- Udvalgt tilbehør, herunder docking, deles med LIFEBOOK E5x4-serien

© Copyright 2014 Fujitsu Technology Solutions. Fujitsu, the Fujitsu logo and Fujitsu brand names are trademarks or registered trademarks of Fujitsu Limited in Japan and other countries. Other company, product and service names may be trademarks or registered trademarks of their respective owners, the use of which by third parties for their own purposes may infringe the rights of such owners. Technical data are subject to modification and delivery subject to availability. Any liability that the data and illustrations are complete, actual or correct is excluded. Ultrabook, Celeron, Celeron Inside, Core Inside, Intel, Intel Logo, Intel Atom, Intel Atom Inside, Intel Core, Intel Inside, Intel Inside Logo, Intel vPro, Itanium, Itanium Inside, Pentium, Pentium Inside, vPro Inside, Xeon, Xeon Phi, and Xeon Inside are trademarks of Intel Corporation in the U.S. and/or other countries.

*Kampagnetilbud kan ikke kombineres med andre tilbud eller rabatter fra Fujitsu.

Varenr.: VFY:E7440MXE61NC

Kampagnepris fra*

Kr. 6.599

ekskl. moms.

Inkl. moms kr. 8.238

Speed dating

Står du i en situation, hvor du har overvejet at bruge en advokat? Men stadig er i tvivl?

Invitér os til et gratis møde og få mulighed for at drøfte de udfordringer, du står overfor - både privat og erhvervsmæssigt.

Vi kalder det Speed dating - hurtigt, effektivt og uforpligtende

Advokat (Erhverv)
Steffen Nielsen
21 92 08 90

Advokat (Privat)
Louise Milthers
26 80 18 60

PARTNER ADVOKATER

PARTNER Advokater i Ringsted er kåret som gazellevirksomhed i 2014

workplace.dk.fujitsu.com

Lautrupbjerg 9, 2750 Ballerup,
Tlf.: +45 4489 4489, Email.: marketing@dk.fujitsu.com

FUJITSU

shaping tomorrow with you